ՊԱՐԱՍԿԱՎԱ — 1039 ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ 16 ՄԱՅԻՍ—1871

ԳԱՅՄԱՆԸ

Ցարի կամ դիմաց Պոլսոյ համար 180 գր.
» Գաւառաց » 40 մէճ
Վեցամսեայ Կ. Պոլսոյ » 90 գր.
» Գաւառաց » 50 մէճ
Ի բաց առեալ թերթի դիմաց 30 գր.
Յանուցման տողը մէկ անգամի համար 3 գրուշ, երկու անգամի համար 2 գրուշ, աւելի անգամներու համար զատ ամիսներուն կէսէն։

ԱՐԱՐԱՏ

ԼՐԱԳԻՐ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

ՊԱՅՄԱՆԸ

Գաղտագրեալ լրագրոց համար անհրաժեշտ է նախքան խմբագրութեան դիմել։

Լրագրոյս վերաբերեալ նամակներ եւ ինչ գրութիւն խմբագիրը — Տիրաքեան ազգանունով, Կ. Պոլիս, Զէյնէպի խան, Մանթաշի դրատան։

Ձեռագրեալ գրվածքը չվերադարձուիր նամակ չընդունուիր։

ԿՈՍՏԱՆԴԻՆՈՊՈԼԻՍ 18 ՄԱՅԻՍ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

Փարիզէն եկած լուրերը սոսկալի են։ Ազատամիտները Փարիզի աւերակաց ներքեւ թաղուելու սպառնալիքը դրած կը հանեն, չարաշուք հրդեհի ախուեջով քաղաքին ամէն կողմերեւ ինչ սարսափելի հրդեհ, որ ջնջով են, ուրիշ սովորական միջոցներով չկրնար մարիլ։ Ազատիսմ մոլեգնութեան մ՚օրինակը տեսնուած չէր ցարդ պատմութեան մէջ։

Հասարակական կուսակցութեան այս անուն չունեցող բարբարոսութիւնն ինեւուսներուդ գարս պատմութեան մէջ ոյնպիսի սեւ էջ մը կ՚աւելցնէ, որպէս զի Լէնինիմնուրի բարբարոսութեանց նկարագիրը չտա թեւ ոլիսի երեւի։

Դաղղիացի անուն կրող մարդասպան, ինքնին յոյժ տխրի խառնիչն քաղաքակրթեալ եւ մարդասէր ապրիլ մը, մանաւանդ Փարիզի ժողովրդէ մը, մանաւանդ Փարիզի ժողովրդէն չէ՛, յանցաւոր այս տարաբախտ յիմար խմբագիրներն, եւ մեծ իրաւամբ. վասն զի, 'ի բաց առեալ խումբ մը պրիկայ Դաղղիացիներ՝ որ Փարիզի ժողովրդեան գիրան են, ազգատեաց մեծագոյն մեռան ծառայողի բարդամանդիներ ու աւազակներ են, որ ամէն կողմէ Փարիզ գիմելով հասարակաց բանակն ասուարացուցած են, այնպէս որ դերի ընուած ու դէրայալ տարուած 280 հասարակական գինուորաց խումբի մը մէջ 40 Դաղղիացի միայն գտնուած են։

Յաւելին այն է որ այս թշուառականները դիրնեք հանրապետական կը կոչեն եւ յանուն եւ 'ի պաշտպանութիւն հանրապետութեան կը գործեն այս անարգ տարիրատութիւնները։ Դաղղիոյ պարիկէտ հանրապետականք կը բողոքեն, խոսին, կը դատապարտեն, կանիծեն այս անձինքը, եւ յեղուզակ ու սիկարեան կոնուանեն գանոնք, ինչպէս որ են իսկ։

Անուանի Գ. ժիւլ Սիմոն, Դաղղիոյ հասարակաց կրթութեան պաշտօնեայն, որ ջերմ հանրապետական է, հեռեւեալ կերպիւ կը խօսի Փարիզի ապրատամբաց վրայ, որք գեռ վերջին բարբարոսութիւնը գործած չէին։

« Հիմա նայեցէք ասոնց ընորած մամանակը, որոյ մէջ է մանաւանդ սնիրը։ Ոչ միայն երկրին դէմ չապստամբութիւն մ՚է այս այլ երկիրը քանդելու, անոր աւերումը լրացնելու։ Ճիշդ մ՚է։ Այս մտածութիւնը միայն սարսափ կը բերէ։ Թիչ մ՚ամիսներ դատելու համար պէտք է յիշել թէ Փարիզ այս միջոցիս տարապոյ ինեբով լի է, եւ թէ Գիւսերու, Լենհերու, Բաումիներու, մարդասիրաց կամ ապիրատ մարդոց կը ենթադրեցին որք մարդկային ընկերութեանց դէմ հանուած այդ ապստամբութեան մոլորքարար մը տարու համար ամէն կողմէ փարիզ դիմած։ Ենթադրեցին թէ այդ մարդիկը ոչ կարիր դրաշնիկն ներքեւ կ՚ապատանին եւ Դաղղիոյ ամենակոչ զինեալն հեռաւորեալ օրը քաղաքացին պատերազմ կը դրգռեն։

« Բայց երբոյ այս պատերազմն իր պատճառաց մէջ ապրագարանի լինելը, կը թուի թէ դարձ հեղինակները դատելու համար բաւական է նոցա դրածներ պատանի։ Աւաջին որն երկու դարաւոր կը մեռցնեն։ ուրի օր եղբոր անգէն ընդունելութեան վրայ կրակ կը նեն՝ առանց ազդարարութեան։ կատիածելոյ սրենքը կը տիրապետուեն։

« Առանց դատաստանի կը բանտարկեն, ատիկանները ձեռաք եւ անոգալ կերպիւ։ Ի մեռ կը գտնուին գրասենեակներ կառնեն եւ հրացանի բռնել կ՚ապատանեն։ Գանգրաչեն բանի ատակ կառնուն։ Գեներալներն հարատութիւններ կը կատարեն։ Գերեալներ կը կաղանեն։ մանաւորաց առներուն դռները կը բռնարարեն դիշերը կը բռնարարեն եւ գոհարեցնեն ու արդարեցնելը կառնուն։ առանց դատաստանական ձեւերու կը սիրեն ինչքը կը գրաւեն։ քահանաները կը բռնարարեն, եկեղեցիները կը կողոպտեն, լրագրիները կը խափանեն, իրենց կասիածելի երեւցած զինուորաց վարսերը գէնքերէ կը ենեն, եւ տասնեւեօթնեն քառասուն ապրեան քաղաքացիները զինուոր կը գրեն։

« Եւ այս ամէն վատութեանց ոչնչին է մարդասպանքին որոտիական չենքերուն ոչնչերուն։

Հանրապետ. յայտարարութիւնը՝ որ գէրայայի զօրաց փարիզ մանելէն քանի մ՚օր առաջ փարիզի պատերուն վրայ փակցուած էր դիշերանց, աւելի ընդարձակ նկարագիր մը կուտայ հասարակականաց վրայ։

« Ներկայ ասկարի կուսին հրդեհ հոսելու համար ապաշ լինելու է։ Յաղթութիւնն ազդային մարդոց պիտի մնայ զորութիւնն այլ եւ երաշխաւորութիւնը։

« Միայն սրիկայները կրնան չահ ունենալ այս օրերի քաղաքացին պատերազմը շարունակելէ։

« Հասարակական կուսակցութիւնը իր գործերէն դատաւած է։

« Նոր ազգային ժողովին 'ի հարկէ ընդունած հաշուութիւնն դժեգակ դաշնագրին դէմ փարիզի ժողովրդէն հայրենասիրութիւնը հրաւէր կարող ոչ, եւ իշխանութիւնն հանդերձն ոչ ուշ ոչին գործն եղաւ։ Հանանութիւն ոչ նոյն գոյնագրութիւնն, եւ Ազգասէր ու Լորենի գաղ լրանել։

« Ցեւոյ յայտարարութիւն ըրաւ թէ Հանրապետութիւնն իսկոյն մը ոչ ապաքէն ապահովել կարէր։ եւ նոյն իսկ Հանրապետութիւնն ոչիրաւնքն ուրացաւ՝ ազգին ընդարձակ երեսափոխանութիւնը չհանելով։ եւ իր բոլոր ընթացքը կարծես թէ մրատարդեր։ Հանրապետութիւնը Դաղղիոյ եւ Եւրոպայոյ առջեւ ընելու այնպէսեցաւ։

« Իրրեւ Փարիզի ապստամբեալներ պարարան ներկայացաւ։ եւ պատանեալներուն մէջ նեմներ չտեսնուած բռնութիւնն մը նեղրեն։ ընդ լեց պիտարիր։

« Ջինուորագրութիւնը ինչպէս ոչ հրատարակելէ եւնեւ։ ասանեն ինն տարեն մինչ ամէն առաջ մարդ իկ ինն արդարութիւնն կուտեր։ Ամէն ապստամբութիւն արհամարհելով, քաղաքացիներն իրենց հանգիստն հոգաւորի դէնք սուեն։ ասկերի։ Պարդ կութիւնն ամէն դդաց մատ առաջ կանգնելով, եդրայր եղբօր գէմ դէնք քաշելու բռնադատեցաւ։

« Ապստամբութիւնն ու բռնութիւնն ամէն ամենն բռնադատական կուսակցութեանց օրով տեսնուածներուն ամէն ալ դերազանցեց։ Ասոնց ոչ ազատութիւնը ջնջուած, գանձարան աղատութիւնը ջնջուած, հասարակաց եւ անհատական սեփականութիւնն տատղոնելու հանդիպ յանձնուած, ամենէն պարկեշտ քաղաքացոյ ինչքն ու կեանքն ամէն փոյթի ենթակայ։ ազատութիւնն ու մարդասիրութիւնը ներուած, արդարացած եւ քաջալերուած։ ահա Հասարակութիւն կոչուած կուսակցութիւնը։

« Ամէն բան ուսա եւ խարէութիւն է այս կուսակցութեան մէջ։ ազարիկի ժողովրդը կը ներկայացնեն կրնէ։ եւ անոր փոքր մասը միայն կը ներկայացնէ։ յեսոյն փոքր մասը մը, ինչպէս որ քաղաքացիական խորհրդոյ ընտրութեանց մէջ քաւէարկուած թիւը ցոյց տուաւ։

« Ապրիլին պատհապան զօրոյ խրենց գիրաւոր հրամանատարն ընտրելու իրաւունքը պահանջած էր, եւ նոյն ազդային պատհապան զինուորութիւնն այնպիսի մարդոց հնազանդելու գտատարարած է, զորս չճանչեր, զորոնց չէ ընտրած։ այն է սատարաղի բուգդանոց իրենց։

« Դաշնակից կոչուած վայրերուն մէջ, որք ամէն որ քաղաքային պատերազմին սոսկալի նախերներուն բազանդ կը գրիտին, «ըլսալ քաղաքացիք բռնութիւնն եւ երկիր գէ սարսափելով դէնք առած են։ Ուրիշ «ըլսալ քաղաքացիք ալ՝ որ պատիր խոսուն նեղոյ խարուած էին, այսոր անոնց ոչ ընդունութիւնը հասկցած են։ Հա՛րկ է խոսիլ այն ազազակոց վրայ, որ ամէն երկիրներ եկան խաւնուեցան այս գարշելի ապստամբութեան, եւ փոքրիկը կնդեքղ ու անպատասխ խուսափոյ ծանգակ եղած են։

« Հասարակական կուսակցութիւնն ամէն մասամբ ինքնին ոչ ամենն կը ցուցնէ այսպիսի ոճանդակոյ։ Ոչ ապաքէն աւապակութիւնն վրայ սուած է պատանեցներու այլանդակութիւնը։

« Այս եղեռնական գործն ցաւ մեր ազգը։ Հանար մեր պատմութեան չենքերուն ու ասանեներուն աւերակաց ներքեւ թաղել կ՚ապառնայ։ որպէս թէ Փարիզ էր ստացուածն էր։ որպէս թէ մեր կանայքն ու զաւակներ իր սեփական կանութիւնն էին։

« Ամսկուայի գիւցազնական զգաստ թիւնը կը հասկցուի եւ ուրանալ կը պատճառէ։ Բայց հասարակութիւնն հանար, առանց պատճառի եւ առանց նպատակի դաւի մը համար Փարիզն ոչնչացուցեր ընդ։ Հայրենեաց եւ մարդկութիւնն զէմ գործուած ոճիրներուն ամենէն ապարանելին է։ պատմութիւնն դատաստանին առջեւ։

« Ոչ մէկ բարի քաղաքացի մը չկայ հայրենասէր մը, չկայ պարկեշտ մարդ մը որ սակաւին միտքի հասարակական կուսակցութիւնն հեռու։

«Փարիզցի՛ք, հրաւէր կը կարդանք ձեզ։ հրաւէր կը հրդանք այն ամենն անձանց՝ որք պարկեշտ զգացումներն ունին մէջ։ Ցանուն Դաղղիոյ, յանուն ազատութիւնն, յանուն քաղաքակրթութեան, ազգ եղեռնք, միանանք, այս դարձելի բաժդ թիւնք, այս ամենէ կուսին մերդ դնենք, եւ մեր քաջալերք՝ Դաղղիոյ մայրաքաղաքը՝ պաշտպանենք այս 'չատ ահանոյ դէմ, որ դայն մնիքոց կորսնցնել կ՚ապառնան մեզ։»

ՀԵՌԱԳՐԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Պրուսիոյ 26 մայիս։

Երեկ ներքին գործոց պաշտօնեայն յայտնեց խորհրդարանին մէջ թէ կառավարութիւնը Պելգիա փախչող Փարիզի ապստամբները բանելու որոշեալ է՝ գործած նոցիրեն ոճիրներուն պատճառաւ։

Սիմէնք 25 մայիս։

Թագաւորը քիչ օրէն Դերմանիա եւ Ցանիմարքա պիտի երթայ։

Անոր բարեկամութեան ժամանակ թագուհին Սիմէնք պիտի մնայ իբրեւ խնամակալ։

Վերսալ 25 մայիս։

(Պաշտօնական)։—Ապստամբութիւնը յաղթուեցաւ, բայց խիստ անակնկալ՝ զոհողութիւններով։ Պիտէնք որ Փարիզ՝ աւազակաց ջարդի մը ենթարկեն։ Բնակիչ էր, բայց անանց այս սարսափելի ոճիրներ գործելու, յանդգնութիւնը չէինք յուսար։ Մեր զորքերը երեկոյի օրը մեր թագաւորներուն բոցած խրամատներին ներս յարձակելով քաջաբար քաղաքին աւերէ եան։ Բոսկ, թիւրքաւերց եւ ձախ եղբոր՝ վրայ ալ Բան—տիւ—ժուրէն մինչեւ Ոլէնոգ բակաւ ժողովոյ պատասխ դրաւած էին։

Մօնմարթրի բարձունքն ալ հրաւոյն քաջութեամբ առնուած էին, եւրոր երեքշաբթի իրիկուն զարհուրելի հրդեհ մը բռնկեցաւ Թիւլլրի մէջ։ Պարտեզ բանի մը վարչութեան մէջ բոլոր

բով չրջապատած էր. որովհետեւ շատ բէմիրոյ դիպած էին մէջը։

Այս հրդեհը նախաշաւիղ մ'էր շատ մը նոյն տեսակ օճիրներու։ Եկեմեցոց սպաշտօնատուները, Հաշուակալութեան, Պատուոր-Լեգէոնի եւ Քաղաքապետութեան տպարանքներն իրարու հետեւէ հրդեհի մատնուած էին այս սրիկայներէն։ բազմաթիւ քաղաքացեաց տուներ ու շէնքեր ալ նոյն բազդին վիճակած էին։ բարեբաղդաբար Լուվրը կրցան ազատել։ եղաւ փարիզեան մը որ համաճարակ հրդեհէ վախցուեցաւ։

Այս օճիրները, որոց օրինակը չկայ պատմութեան մէջ, մեր դարաց նշանաւոր ռեպյուցին, որք Հագուստեղէնքաղաքութեամբ կատեցան եւ հեղինակ առին այն ամբոխիները՝ զորս այս դարշելի ոճրագործները գործիքին ճարտարութեամբ կատարած էին։

Երէկ ժամն իրիկուան տասնին, Ցանկէր զօրապետին դուռը քաղաքապետարան ապարանքն առաւ ապատամբաց հետքէն։ Լատիրօ՝ զորապետն Հիւսիսային կայարանը, Սիսէ զօրապետը Ոէն—Սիւրիան ու Լանգէնը, Պէրիւա զօրապետն ալ Լիւքսէմպուրկը։

Հօթ—Պրիւյերի եւ Մոնրուժի ամբոցները մեր ձեռքն անցած են, եւ կը յուսանք որ այս իրիկուն ոմանց բան կը լսենք։

Մեր կորուստը համեմատաբար շատ թեթեւ է, վասն զի դործողութիւնները մեծ խոհեմութեամբ յառաջ կը տարուին։ իսկ ապատամբաց կորուստը խիստ մեծ։ Գլուխներուն շատն ապանուած կամ պերի բռնուած են։

Վերսայլ 26 մայիս։

Ապատամբները գնա. ձեռուքին ունին Պերսի, Պաղիի եւ Շարոն, Պելվիլ Մենիլմոնթան, Վիլէթ, եւ Շուանի բլուրները, ուստիկ Բեթիսլով լսուն ռումբեր կարձակեն Փարիզի վրայ եւ նոր հրդեհներ կը պատճառեն։ Ապատամբներն այս դիշերուան Մուֆթարի թաղին մէջ եւ Իտալիոյ գրան մօտ, ուր 6000 մարդ դիրի բռնուեցան։

Մեր գօրքերն երէկ Մաշան եւ Լինի ու Օրլէանի կայարաններն առին։ Ապատամբներն իրենց պատանդները Մաշան Ռօքէի փոխադրած էին։

Զօրքերը Պաղիկի թաղին վրայ քալեցին այս առաւօտ։ Ապատամբները երէկ իրիկուն իրիկի ամբոցը պարպելէ ետեւ վառօդով ոչը նետեցին։

Տամպրովքի, Ռիկո, Սմուրու, Վանէս, Լրիքանէ եւ ուրիշ ապատամբաղեռը հրացանի բռնուեցան։ Ռիւրէի, Տրէ-քիւզի, Բիայի եւ Լանգիէի ձերբակալութիւնը չ'ասուգուեցաւ։ կը հաստատեն թէ զէն 'ի ձեռին բռնուած ամէն ապատամբ այսուհետեւ հրացանի ոլորի բռնուին։

Սէն—Տէնի 26 մայիս առաւօտ.

Հրդեհները թուլցած կերեւին։ հովը բարեբաղդաբար փոխուեցաւ։ երկինքը շատ լուսաւորուած է։ բոցավառ բեկորներ կը թափին մինչեւ 20 քիլոմէթր փարիզէն հեռու։ կարծի թէ Մաղոմի բանաը կայրի։ Ապատամբք Օդէրվիլիէի եւ Ռոմէնվիլի կողմերէն փախչելու փորձ ըրին։

Զօրքերը Մոնմարթրէն Ֆէլիսի եւ Շոմոնի բլրոց վրայ ռմբաձգութիւնը կը շարունակեն։

Լոնտրա 26 մայիս։

Լոտերեան խորհրդարանը դադարեցաւ մինչեւ յունիս 3։ վերջին նստին մէջ Լորտ Ենֆիլտ՝ հարցման մը պատասխանելով յայտնեց թէ Անգլիա չպիտի միջամտէ Գաղղիոյ կառավարութեան եւ ապատամբաց մէջ։ երբոր վերջինները յաղթուին։

Թարմ կը ծանուցանէ թէ Օսմանեան դանձը՝ 320000 լիրայի փոխառութիւնը յանձնել Օսմանեան կայսրութեան Պանքային՝ յուլիսի կարգներն եւ 1862ի փոխառութեան դրամագլուխները վճարելու համար։

Վերսայլ 26 մայիս իրիկուն։

Հովին բռնութիւնէն հրդեհները կը սաստկանան Պուլվարներուն վրայ եւ ամրոցներուն մէջ։

Բազմաթիւ պատանդներ, մեծ մասը ոնծանօթ, հրացանի բռնուեցան ապատամբներէն։

Ինն ապստամբապետք, որոց մէջ են Տամպրովքի, Լրիքանէ եւ Բուրոդէ, հրացանի բռնուեցան։

Լոնտրայէն եւ Անվերսէն ջրանկիներ հասան հրդեհին դէմ մարտնչելու։ Համար։

Լուվրի թանգարանին եւ ապրանքի մասնաշէնքերն հաւատքաց։ Պանքան, Ցէրմանիան պարտուց մնայր ատամբն եւ եկեղեցիներն ազատեցան։

Պէրլիզ, Մէնիլմոնթան եւ Վիլէթ ապստամբաց ձեռքն են, եւ Բեթիսլով լսուն ռումբեր կարձակեն քաղաքին վրայ։

Հոգոր մարտիրոց մը կատուցուած է Ռերրաշէզի գերեզմանոցը։

Վերսայլ 26 մայիս.

Գ. Թիէրի տունը կառավարութեան դանձէն չենչլլա առաջարկութիւնն ընդունեցաւ։

Լրիլ զօրապետը կը ծանուցանէ թէ զօրքերը Շարթ-Ջ'օի եւ Պատիլի հրապարակները դրաւեցին, եւ կը յուսայ որ ապստամբաց վերջին ապաստանարանները ալ վաղը կառնուին։

Փարիզ 27 մայիս.

Մեր քաղաքին ընդարձակ տեսարանը սոսկալի է։ մինչեւ այս ժամն 50000 մեռելոց դանուեցան առնելուն եւ ստորերկրեայ մառաններու մէջ։ Ապստամբաց կանայքն ալ ամէն չարիք կը հարցնեն կանանց եւ տղոց։ Հասարակաց ատաջ պատանդներէն շատերն ազատեցան, ուրիշներ ալ չը կրցան դանուիլ։

Զօրքերն իրենց գործողութիւնները կարգով ու ապահովութեամբ յառաջ կը տանին։

Նոր հրդեհներ ծագեցան հիւանդանոցներուն մէջ։

Դիմադրութիւնը յուսահատ կատաղութեամբ կը շարունակէ։

Վերսայլ 27 մայիս.

(Պաշտօնական) Պ. Ժիւլ Ֆաւրը ոտտոր կառավարութեանց քով դանուող Գաղղիական դեսպաններուն հետեւեալ հեռագիրը դրկած է։

« Ապստամբաց գործերը չենք կրնար բացատրական թեան գործեր համարել։ Կանխաւ մտածած գործութիւնները, մարդասպանութիւններն ու հրդեհներն ամէն քաղաքակիրթ ազգաց օրէնքներէն կը դատապարտին։ Բնաւ ազգ մը չկրնար զաշտանել այս ոճիրները գործողն եւ համախոհները։ Հետեւարար երբոր իմանաք թէ Փարիզի մէջ գործուած ոճիրներուն մասնակցող մարդ մը ձեր դատուած երկիրն անցած է, հրաման կը տրուի ձեզ որ անոր տնտիճապէս բռնուիլը խնդրէք եւ ինձ իմաց տաք, որ պաշտօնապէս մեզ յանձնուիլը խնդրենք։ Այս հրահանգներուն կատարումը չկրնար բնաւ արգելքի հանդիպիլ։ փոխն դի ամէն կառավարութիւնք կը հաստատեն, թէ հասարակաց շահն պահելի ապստամբութիւնն մը կոչնչ. շարունակ գործաց բան օրէնքի պատժիլը կը պահանջէ։»

Մարսիլիայի կառավարչէն եկած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ ընպանեաց ընդհանուր հիւպատոսն յայտարարութիւն ըրել է թէ փարիզի ոճրագործները բանելու համար բացարձակապէս պիտի դործակցի։ Ապանիական նաւերը խուզարկելու, արտաքսելու եւ թէ Ապանիոյ կառավարութիւնը՝ սահմանադրութեան մնցող ապստամբաց՝ ամենն ալ պիտի բանէ Գաղղիոյ յանձնէ։

Լոնտրա 27 մայիս։

Հասարակաց խորհրդարանին մէջ Գ. Գրիս հարցման մը պատասխանելով յայտնեց թէ կառավարութիւնը ցերեկ հասարակաց Անգլիոյ հոգը մանելն արդելուլ թէ եւ ոճրագործութեամբ ամբաստանեալ լինին։ այլ ամբաստանութեան դէպ ծը՝ (փոխատակն ոճրագործներն իր կառավարութեան ձեռքն բանելու) դաշնադրութեան համեմատ անմիջապէս պիտի դնուի։

Վերսայլ 28 մայիս կէս օր.

Ապստամբներն՝ իրենց դրաւ պահած մարդոցմէն 64 հոգի հրացանի բռնեցին, որոց մէջ են նաեւ փարիզի արք եպիսկոպոսը, Գոնմանի նախագահն, եւ Մարլէնի տարդերէցը։

Վերսայլ 28 մայիս իրիկուն.

Ապստամբութիւնը բոլորովին զարտեցաւ. փարիզի մէջ, տը բնաւ ապստամբաց խումբ չ'մնացած։

Վերսայլ 29 մայիս իրիկուն.

Ապստամբութեան վերջին բեկորները՝ որ՝ Վէնսէնի բերդն ապաստանած էին, այսօր անձնատուր եղան։

Գլէնեան զօրապետն դունդերը Վերսայլ դարձան։

Ազգային ժողովին մէջ Մէցի անձնատուութեան վերաբերեալ խնդրոյն վրայ վիճաբանութիւն բացուելով Շանկարնիէ զօրապետը Պապէն մարտնչողներն պաշտպանելու։ Ապանիոյ ընտրելով թէ Մէցի անձնատուութիւնը առանց ոտիսլուելով եղած է։ Լբիլ՝ զօրապետն ալ ըսաւ թէ օրէնքը լրացրոյ է. ամենը բերդ մը տուած որ եւ է զօրապետ պատերազմական առաւելի մը առ չեր. ապէտ է դատուի։

Վերսայլ 29 մայիս առաւօտ.

Մարտարարքին այլ եւ այլ կողմերը բարբարած հրդեհները մարելու յաջողեցան։ Աւերածն ու վնասները անկուր են։

Փարիզի ժողովուրդը մեծ գոհութիւն կը յայտնէ Հասարակաց ընծէն ապատելուն վրայ։

Լիվերբուլ 27 մայիս

Բամպակ. Մ. Դ. Ի. Դոլ։

Ծախուած 12000 հակ, եւ բարձրանալու հակում։ Մինչեւ 913000 հակ։

ՊՈՍՏԱՆԴԵՆՈՒՊՈԼԻՍ

ԷՍԷԱՄՍ ՈՒՍՈՒՄՆԵՐ

17 մայիս	երկուշաբթի իրիկուն	—	—
18	երեքշաբթի առաւօտ բացուելս.	51	15
	կէսօր	31	20

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Կայսերական հրամանաւ՝

Պատասխան խորհրդոյ՝ անգամ Սիւրէյա վաճառ Հոլէզի դուռաւին կառավարչ անուանեցաւ։

Բ. Դրան նախարարներն ու բարձրաստիճան պաշտօնատարները շաբաթի օրը Գաղղիոյ դեսպանին այցելութեան գացին, ամենն ալ համագգեստաւոր։

Լրէկ ալ դեսպանը փոխադարձ այցելութեան գնաց անոնց։

Կայսերական՝ Թագաւորութեանց ընդհանուր անօրէն Եսմէր էֆէնտին ուրբաթ որը կ. Պոլիս վերադարձաւ Պրուսայէն։

Պուսայի թագաւորութեան կայարանը երեքշաբթի փոխուելով՝ ուղղակի Հարդրդակցութիւն պիտի ունենայ Պիլէճիկի ելեւմտի. Բէյօղլուի, Գալաթիոյ, Գալատայի եւ Մահալլեմի հետ։

ԱԶԳԱՅԻՆ

Նիկոմիդիոյ Լրագրին լուր կուտան մեզ թէ Լէֆթէր աւագակապետին նպարտուած լինելու. ամբաստանութեամբ քանի մը տարի 'ի վեր բանտարկեալ եւնք հայ գեղջկանները՝ Գեր. Նիրսէս Սրբազանի միջնորդութեամբ ազատութիւն դտել են. նմանապէս աւագակներու բռնելու համար Նիկոմիդիոյ գիւղացոց բրած ծախքն ալ կառավարութիւնն ընդունել է. գարձեալ Գեր. Նիրսէս Սրբազանի ջանքերով։

Այս իրողութիւնը մեզի բաւական է դատելու, թէ ինչ անհուն տարբերութիւն կայ, յոդուտ կամ 'ի վնաս ազգին, բանկարուն ու անձնուէր առաջնորդի մը, եւ ազէս, ապիկար, անհոգ. եւ մեայն իր քսակն ու որովայնը պատրաստ առաջնորդի մը մէջ։

Դեռ ամիս մ'է Գեր. Նիրսէս եւ Նիկոմիդիոյ Նիկոմիդիոյ երիտասարդ եւ արդ էն ցոյց տուած Նշանաւոր արդիւնքներն իր ուղղութեան մէջ եղած անհամեմատ տարբերութիւնը ծանուցին թէ՝ Նիկոմիդիոյ ժողովրդոց եւ թէ՝ հնամեայ ազգին։

Սրբազան 3 մայիս 1871

. . . Խնդրիր Մասիս պատուական լրագրոյ։

Որարդոյ 410 թուով հրատարակուած Միհրդատ տարագրութեամբ իր Տրապիզոնէն գրուած նամակին դէմ մեր հետեւեալ պատասխանը հրատարակելիդ կը խնդրեմք 'ի սէր ճշմարտութեան։

Սիրելի էր մեզ եւ է այսպէսի գրուածոց կարեւորութիւն չտալ եւ վիճաբանութեան մէջ ասք չկոխել, սակայն դատ է անտնել որ՝ շատ անգամ սնիսիոն կրից գերիներ դիմակաւորուելով կը ձգտին մինչեւ իսկ Սրբազան գէմ օձ. վարագոյր մը քաշել եւ ճշմարտութիւնը առ ոտն կոխել. ասոնք չը կրնալով հանդուրժել ասոր, պարտ անձին կը հարմարիմք բան կարգուութեան մեր պաշտպան կոնդնել ճշմարտութեան։

Նամակագիրը՝ կամ բաւ եւս է ըսել Գեր. Հեղինակը կամ թերագրիչը՝ Հայրենիք լրագրին հրատարակութիւնը յարմար տեսի՝ անպերով իր բոլոր ջղութեամբն աշխատանք է զՊետրոս վարդապետ սրտաւորելի, բոյց եւ այնպէս երբէք չէ կրցեր բան մը գտնել. եւ միայն ամբաստանեալ կարապետ եպիսկոպոսի աշակերտն է լսելով ամբոխէ էջեր մբրտեր է։

Նամակագիրն իր նամակը Տրապիզոնէն մանրուած ձեւացնելուն՝ բոլորովին անծանօթացեր է Պետրոս վարդապետի հետ, բոյց քանի որ գրիչը չարժեր, այնչափ ալ զլուխ ասաքեր է եւ՝ փերշապէս դիմակը փար ձգելով եւ իրեն ալ լինելը պարզապէս բայանելով ասէ թէ միայն պիտի աշխատիմք դայն (Պետրոս վարդապետ) մեզ առաջնորդ չընելու մինչեւ որ չարդարանայ, այլ ի եւ իսկ երկիրներու . . . » ըսելով նամակը կնքեր է։ Մասուրի հոս մեր ծիծաղը չկրցինք բռնել երբ ուշի ուշով ան գրութեան ճիշդ հեղինակը եւ ներքին նպատակը կը պտնէինք, որովհետեւ Տրապիզոնցին Պետրոս վարդապետի հետ երբէք գործ մը եւ թշնամութիւն մը չունի, եւ. Հայրենիք լրագրոյն հրատարակութիւնը թէ « Պետրոս վարդապետ ընտրելոց ցանկին մէջ անցեր է », ասով այ Տրապիզոնցին այդչափ գայրանալու եւ մանաւանդ թշնամանելու (Պետրոս վարդապետի նկատմամբ) տեղի մը չունենար, դի այն հրատարակութեամբ Պետրոս վարդապետ Տրապիզոնի առաջնորդ չէր կրնար դրուլ, մանաւանդ որ բան Կանոնադրութեան ամէն գուռաւորի ատատ է առաջնորդական ընտրութեան մէջ, ուստի իրաւունք չունի եւ երբէք այ չտեսր Տրապիզոնցին թէ « ուրիշ երկիրներու անդամ չեմք թողուր առաջնորդ լինել . . . » Այս խօսքը բաւ մեր կարծեաց պաշտօնական մարմին մը դիտաք է ընել կամ երեսոյ ելեր, եւ ոչ թէ Տրապիզոնցին, գրուածոյն, տարին, նայելն. ուստի ասկէց կրնամք ճշմարտապէս հետեւցնել, որ այս նամակն ալ ոչ թէ Տրապիզոնցին գրած է, այլ 'ի Պոլիս Պետրոս վարդապետի անհաշտ թշնամին . . . ուր կրնամք ասելով Ազգային պաշտօնական մեծ մարմնոյ մը, կը գործէ ինչ որ քնացած ու թմրած խիղճը կը ներէ։

Ցուսամ թէ նամակին ուրիշ գաղտնարար եւ որ գրչէ եկած լինելը բացատրելիս հիմնական սուտ ձեւը բերինք. ուստի ասկէց ալ կրնանք հետեւցուցել որ նամակագիրը՝ Նիկոմիդիոյ, Պուրսայի եւ Մահալլեմի հետ։

մակին պարտադրութիւնն ալ մեծ մասամբ հիմնովին զրկուած եւ լոկ թշնամանք մ'է։

Նամակագիրը Պետրոս վարդապետի նկատմամբ «Աղդային լրագրաց մէջ եւ վարչութեան առջեւ ամբաստանուած է» կրնայ։ Ստոյգ է ասիկ. բայց ինչ են Պետրոս վարդապետի վրայ եղած ամբաստանութիւններդ, որ մինչեւ ցարդ անծանօթ են մեզ ուստի կը խնդրենք որ նամակագիրը ասիկ գրագրարար. ապա թէ ոչ՝ բրած զրպարտութիւնը եւ կանչէ։ «Պետրոս վարդապետին ուսումնասիրութեան եւ գործունէութեան արդասիք մեզ ցուցանել հարիւր» կրնէ նամակին Դեղապատու հեղինակը, ուստի մեծ սիրով կը կատարենք այս խնդիրը։

Այժմ. Պետրոս վարդապետի Ջմիւրնոյ Սեբաստիոյ դպրոցներու յառաջդիմութիւնը, եւ Սեբաստիոյ մայր վարժարանի արդասիքը չեն նպաստի գանուած մի քանի հնադարի դպրոցներուն նոյնպէս յիշեալ դպրոցին աշակերտները չեն թագուած ժամանակուորդ դպրոցին եւ Սարգսեանց վարժարանին դասատուներն, եւն։

Այժմ. Պետրոս վարդապետի Ջմիւրնոյ Սեբաստիոյ Ս. Յարութիւն մայրին վարուելու դպրոցին չունի մեր նոյնպէս Ս. Նշանայ վանուց դպրատունը, եւ վերջապէս Պետրոս վարդապետի ջանքերը չեն՝ որ իրեն յանձնուած վանական գործերը ամբողջապէս Սերուստացւոց ձեռքերէն զինի. ասոնք եւ հինգ հազար զրի տալ արժէքով ուրիշ գոյք՝ որ ձէրոք ընկած եւ չտնաբերներու պէս իրեն չի սեպհականելով նա եւս Ս. Նշանայ վանուց թողած է։

Այժմ. Պետրոս վարդապետի գործունէութիւնը չէր ոչ ամբողջ 15 տարի Սեբաստիոյ ազգային գործերը թէ տանին եւ թէ քաղաքական կառավարութեան մեջ հայացած է, նոյնպէս անոր գործունէութիւնը չէր Թոքատի էմրաքի մէջ Փրիատոնէից եղած ոտիրաուութեանց դէմ բազդաց եւ թաղուելու թեպատրոյ եւ Պոլսէն քանիչ բերել տուաղը, վերջապէս Պետրոս վարդապետի ջանքերը չէր որ 15 տարի կառավարութեան մեջ սիրով վարուեցաւ, Ազգային ամեն խնդիրները Ազգին օգտակար կերպով կարգադրեց, եւ վերջին գործը դարձ եւ դացող կարգադրութեան ազգային ժողովականաց ու պաշտօնատարներու սիրելի եղաւ, եւ երէկ օր մ'ալ կառավարութեան հետ դժուարութիւն մը չի հանեց եւ այլն

«Սեբաստիոյ ժողովուրդը միշտ խնամեալ է . . . որ բեռնակրութեան բարեգործութեան ազգական արհեստից մէջ կը փնտանան.» կրսէ նամակագիրը, եւ ասա բարդրութեանց մէջ թողուցը Պետրոս վարդապետն է եղեր. ուստի Պետրոս վարդապետը 15 տարուան փոխ առաջնորդութեան դպրոցին մէջ գտնելի հնագ տեղի ունեցած ապրութիւնը եւ այդ նուաստ արհեստներու հիմնովին բառնալու է եղեր, եւ ամեն մէկ անհատ հազարաւոր լիրաներ տալով կամ վաստակներով երեւելի վճռաւորներ ընելու է եղեր, եւ եթէ հաճէր Ներսէս Վրդ. թիւնը՝ գերբնական շնորհ մը ունենալ ալ զաւակի մէջ հաստատելով խրատներ տալու էր սա հասարակ մարդիկներուն դպրոց դի բայրը մէկուն 15 տարուան միջոցի ուսեալ հարիւր եւ գրաստաւոր քարոզաբերներ լինէին։ այդպէս չէր. Դեր. նամակագիր կամ հեղինակ, Պետրոս վարդապետի պարտականութիւնը, եւ անհնարաւոր չէ այդէն ձեր ամենամեծ թեան չնարէիս պոպիսի հրաշքանման գործեր Ի Մաշ, Ի Վան, Ի Բաղէշ, Ի խարբերդ եւ Ի . . . եւ ինչ հարկ կայ ասիկայ ցնորու, արդէն բաց Ի Պետրոս վարդապետէն, բոլոր ուրիշ առաջնորդաց ցնորնիս եւ ջանքերը ամբողջ գաւառացի եւ մասնաւորապէս վանքի բեռնակիրը եւ ասորիները իրենց նախկին սորուկ արհեստներ՝ որ բոլորովին ձգած եւ այսօր ամենը մէկ մեր վանական մերենագէտ հեղինակ եւ երիտասարդներ եղած են, հոն հոն հոն, եւ միւսակ Սեբաստացիք մնացեր են այս ասրիւծեան մէջ Ի նոխատինս ընդհանուր ազգին եւ Պետրոս վարդապետի։

Ինչ է մտքերնիդ, Դեր. նամակագիր, այսպիսի չոլոքարդի խօսքերով Սեբաստացւոց համարումը գրաւել եղած էք, բայց չէք յիշեր որ խիստ ուշ մնացիք, եւ չէք յիշեր որ Սեբաստացիք միայն խոշորագործութիւն կը որոնեն, եւ երբէք ակնոջ կախել չեն ուզեր այդպիսի դիրքաւորութեանց եւ թշնամանաց, որանց յար հետեւանքը փորձով տեսանք Ռ. ինն. տարուց խիստ ընելու տակաւին կուչեսարէ յանդգնեալ ներմանել եւ, տոր տնոր գաւառը արտաքսել։

Մնամ . . .

Ս. Գ.

Սեւ. Ծովու Երզերեայ Օրատ. գրագրէն մայիս 4 թուականով կը գրեն մեզ։

. . . Խմբագիր.

Բարձրիս Սամսունեան վարժարանը որոյ մէջ երկու հարիւր աշակերտ կ'գտնուի, մէկ քանի տարի խանգարեալ վիճակի մէջ մնալէն զկնի, տարի մ'է առաւաւ որ սկսաւ բարեկարգութեամբ յառաջ երթալ։ Ցեղացոյ հայութիւնը՝ ընդ երկար սրինաւոր ուսուցչի մը կարօտութիւն քաշելէն ետքը՝ վերջապէս կրցաւ գտնուած մը բերել տալ, որոնք հնգամ քրտամբրը լրած ոգեմբրը եւ արտաքոյ ուսան Լուսանդեանցը վարժարանը տիպակ յառաջդիմութեան հասնիլով վարուած ըլլար։ անտարակոյս եմ որ այս ուսանն Հայուն առ դեբելման կարեոր հարիւնիքը այսքան խնդամութեան մէջ չըլլար

Հաճելիք . . . Խմբագիր ձեր ազդարար լրագրին մէկ անկիւնը զետեղել այս տողերս, գանեալ շնարհակալութեանց նաւասարի ըլլալով։

Օրատեան սէր չ'Մշոյ

Յանմանաղրութեան տարեդարձն անցեալ տարի, ինչպէս կը յիշեն ամեն ազգայիներ, խիստ կանոնաւոր եւ փայլուն կերպով կատարեցաւ Յամսիոյ Հոլիպեան ընկերութեան խնամքը։

Այս տարի ալ նոյն բարենախանձ ընկերութիւնն իր վրայ առնելով այս Ազգային հանդէսին տնօրէնութիւնը, առաւել կանոնաւոր եւ առաւել շքեղ կերպիւ կատարելու համար ամեն փոյթ եւ ջանք՝ ի գործ կը դնէ՝ ի զատիւ Հայ անուան, եւ այս անդամ իր ըրած պատրաստութիւններն ու ծախքերն յաւելեալ հասցին Յամսիոյ Ս. Գէորգ. եկեղեցւոյ եւ երկանա վարժարանաց շինութեան պիտի նուիրէ։

Անտարակոյս ենք որ Հայկական ընկերութեան այս կրկնապէս բարեգործական ձեռնարկութիւնն ամեն յառաջդիմութեան ազգային համակրութիւնը գրաւելով պայծառ յաջողութիւնը կը զուգակցի։

Անհամար իր յաջողութիւնը։

ՅԵՂԱՏԵՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Ինչպէս որ լրագրաց միջոցաւ մեր առաջին ազգարարութեամբը խոստացած էինք, որ Հայի. Ընկերութեան մասնաճիւղս ընդլիք կարգադրութիւնները խնաց ոչ ազգայնոց, յանկարծ պարարք կը հանդիսանք ծանուցանելը թէ անցեալ տարուան կատարուած հանդէսը ոչ իրական ազգային կերպարանք մը ունեցաւ։ մեծ գոհունակութիւն ցոյցնելք թէ ոչ իրական սեռին հետ իրական սեռն ալ հանդէսը պատուել հանեցան։ այս երկու սեռներու հաստատութիւնք հոն ակներեւ վայելեցաւ։ Հեռաւորապէս հարկ կը զգայ որ այս տարի ալ աւելի յարմարագոյն կարգ ադրութիւններ տեղի ունենան, որպէս երկու սեռին հանդիսաւ երգեցիկութիւնն եւ կատարուելիք հանդէսին գեղեցկութիւնը անդիրդով վայելելու համար։ Մեր նեղասակը թէեւ ազգային հանդէս մը կատարել է, սակայն այս հանդէսը իր մէջ կ'ամփոփէ այնպիսի բարեզարդական նրբագոյն մէջ՝ որ ամեն Հայու սիրելի է, ազգասէր հանդիսին նեղասակը, անուշ զուարճալ Յամսիոյ եկեղեցւոյ եւ վարժարանաց ժողովրդական դպրոցի ոչ շոգենաւն եւ ոչ գաղտագրին ջրմանակին մէջ չգտնի կրնանք ընդունիլ։

Իրաքանչիւր շոգենաւ միջոցեալ դրօշակներով զարդարուած ըլլալէ զատ մէջիմէկ ընտիր նուագածուց խումբեր պիտի ունենան, որք մինչեւ հանդիսարանին դիտի ուղղուին հանդիսականները։

Շոգենաւերուն հանդիսարանը նուագածուցները դիտի ըլլան Յամսիոյ, Եկեղեցաց, Դասարքեայ, կամարջ, Գազարիոյ, Գեշիկիոյ, Օրմանքեայ, Գաւակամնաց, Գաւրաւէշմ. Բուսեր—Հեռաց, Իսիրկեն եւ Գէրդօր։

Ցամսիկիրը ամսոյս 18ին Երեքշաբթի օրէն կ'սկսին ծախուիլ. Յամսիոյ Հայի. Ընկերութեան Զրօսարանը։ Մոնմնաս փաշայի Զրօսարանը թիւ 311 Բերաքեր Ռարբէն ազգային խանութը, Գարիագեմներուն դրան գաւառը թիւ թիւնեմ. Տէմիրգափուրան եղբարց խանութը թիւ 41։

Ուրիշ յայտարարութեամբ մ'ալ փարձուած շոգենաւերուն թիւերը, կերպարը եւ երգեցիկութեան յատուկ ժամերը, եւ ուրիշ կարգ ադրութիւնք՝ որ սեղի ունենան, վերջին շաբթուն պիտի ծանուցուին։

Ի գիտաց Գարծադիր Մասնաժողովոյ Հայի. Ընկերութեան

12 մայիս 1871 Յամսիոյ Գ. Վարդանեան

ՕՐԱՏԵՍՈՒՅՑՈՒՄ

Ազգ. Յանմանաղրութեան մասնաճիւղերոյ սարեգարձի կատարելոյ համար Պէշիկիմաշէն անձնուէր խումբ մը Սիրեցեալ անուն խիստ շքեղ մեծ ու արքունական արքունի չոգենաւը վարձեցին։ Հաճ է՝ ի նպաստ Հայրենասիրաց ընկերութեան Գուցկուանա քի։

Այս մասին անձնուէր խմբիս կազմեն ըլլալիք կարգադրութիւնները մանաւոր յայտարարութիւններով պիտի հրատարակուին՝ ի գիւրութիւն հանրաստակութեան։

Ի գիտաց մասնաժողովոյ

Գ. Գ. Գուլբենկեան

. . . Տէր.

Թոդիս Ս. Գէորգ. եկեղեցոյ եւ երկանա վարժարանաց շինութեան մասնակցող նուիրատուաց ներփակեալ Գ. ցուցակը պատուական լրագրոյդ միջոցաւ հրատարակելիդ կը խնդրեմ։

14 մայիս 1871 Թոդ. խորհրդ.

Թոդ. խորհրդարան Սամուելեան
Ս. Գէորգ. եկեղեցոյ Օ. Խաչատուրեան
Յամանթիոյ Սամուելեան
Յ. Երէկեան

ԹՈՒՄԱՆ ԴՈՒՍՐԱՏՈՒԱՆ

Գ.

Մինչեւ հիսնա հրատարակուածին գումարը ոսկի 714 տիս

Պ. Պ.

Մկրտիչ Խաչատուրեան Փիւսէի	5
Մնոյք Նիկողոսեան Նաֆկին մգաբ	3
Մարտա Մարտաեան Թիւթիւնճիի վանատուական	3
Մարտիրոս Սարգսեան Շմանիֆաթիւքանը	12
Յակոբ Վարդանեան խիէրճի	8
Մ. Նշան Մեսրոպեան ճարտարապետ	3
Յարութիւն եւ Մարտիրոս Գարագիոզեան	6
Մինաս Կարապետեան ոսկերիչ	4
Յովհաննէս Մկրտչեան մշանը	1
Մ. Սերոբի Զրիխոսոսարեան չիմնկեր	3
Մ. Մեսրոպ Մարտիրոսեան կիսիչի	8
Կարապետ Ալեքսանդրեան մսագործը	10
Պողոս Մարգար Երէցեան ոսկերիչ	3
Հանիկ Մանուէլեան բէրբէր	6
Յովհաննէս Աստուածատուրեան սաբունաշինարար	1
Նիկոլ Նիկոլեան	1
Յովհաննէս »	1
Օգոստինոս »	1
Միսակ Ալեքսանդրեան ոսկերիչ	4
Անտոն Զրալբեանեան թոսաֆեր	6
Գրիգորիս Գէորգեան սէմիրճի	3
Բագատր խոչատուրեան ոսկերիչ	2
Դուրէն Յովհաննէսեան ֆէսճի	5
Յակոբ Վարդանեան փանանական	12
Համարձակ Աստուածատուրեան պէզէճանչի	5
Պողոս Թորոսեան ոյնը	3
Յովհաննէս Սէրքոնեան պէրպէռ	3
Իլիա Իրիմեանեան գասապ	3
Մատաթ Յովսէփեան գոնուէճի	3
Տոնիկ խաչատուրեան Լրնանակիր	3
Մելքոն Գասապարեան	4½
Կարապետ Յակոբեան մխանը	4½
Մոսէս Ալէքսիոսիս Լեզանը	20
Մկրտիչ Սէֆերեան խիլիք սէլլալը	7½
Պապա Կարապետ ոսկերիչ	7½
Ստեփան Կէմիրճեան խիւրպէնճի	5
Նշան Տօմասեան ոսկերիչ	5

ոսկի 896 տիս

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ԿԵՐԵՍՏՈՑ

ՑՈՒՑԱԿ ԻԲ.

Նախորդ հրատարակութեան գումարը 7480 Ռ

Մեծապատիւ տղայք	
Զենոբ Յովհաննէսեան	75
Յարութիւն Սամսիցլեան	75
Մկրտիչ Էլքմանիկեան	75
Յակոբ Գէորգեան	75
Յակոբ Պուռնաւուրեան	75
Մարտիրոս Զեհնեանեան	75
Յովհաննէս Փարսաղեան	75
Վարդան Աստուրեան	75
Յովհաննէս Դարբինեան	75
Լուսիկ Սարգսեան	75
Եղիշէ Մարգարեան	75
Յովհաննէս Պասմաճի	28

Մեսրոպ Պատէր	25
Յակոբ Գրիգորեան	25
Աբրահամ Զաքէր	25
Յարութիւն Ցսարգեան	25
Եղիազար Փանոսեան	25
Յոհան Յարութիւնեան	25
Մանուկ Աստուրեան	25
Թորոս Փիլիպոսեան	25
Առաքել Խաչատուրեան	25
Միքայէլ Կարապետեան	25
Գրիգոր »	25
Ղտրգիւղ	
Մկրտիչ Մուրատեան	75
Սարգիս Թորոսեան	75
Եղիա Պէյլերեան	75
Անդրէաս Փոսիոգեան	75
Մինաս Գրիգորեան	75
Մարաք Գաբրիելեան	75
Սեյրան Թիրզեան	75
Գէորգ Բարսեղեան	75
Նշան Տէմիրճի	25
Բարսեղ Գէորգեան	25
Խաչիւղ	
Սահրան »	75
Եղիա Մկրտիչեան	75
Կարապետ Արսլեան	75
Աբրահամ Դաւիթեան	75
Յակոբ Յարութիւնեան	25
Խաչիկ Սրկաֆեանց	25
Ղարաթիլա	
Շուռոյ տէր անդանդ հաւաւելու	
Թադէոս Մելիքեան	25
Յարութիւն Ադամեան	25
Մարտիրոս »	25
Մելիքոս »	25
Մ. Սզո